



# ПРЕС КЛИПИНГ

30.мај 2018.



## НАСЛОВИ

**У корпи само 450 динара (стр. 2)**

**"Митросрем": Умањења свима једнака (стр. 3)**

**Отказ због непрописног паркирања запосленој у КЦ Ниш (стр. 3)**

**Кад председник одреди пензије (стр. 4)**

**Влада није довољно вратила пензије свима (стр. 6)**

**Даљи штрајк у Застави оружју све неизвеснији (стр. 7)**

**Инсајдер: Држава против радника и случај „Гоша“ (стр. 8)**

## У корпи само 450 динара

Аутор: М. Н. С.

### **Потрошња за храну, за три године, по становнику порасла 20 одсто. Просечан рачун за трећину већи у нашој престоници**

СВЕ више трошимо за намирнице. Свако од нас је 2016. за храну и пиће у трговинама оставио просечно по 60.000 динара, односно 20 одсто више него 2014. године. Просечан рачун се не помера. И даље просечна куповина вреди тек 450 динара, баш као 2014. Мало "вреднији" просек - 600 динара имају Београђани, показују подаци прве анализе тржишта малопродаје у Србији, претежно храном, пићем и дуваном, које је урадила Комисија за заштиту конкуренције у сарадњи са Националном алијансом за локални економски развој (НАЛЕД).

Резултати овог истраживања показују и да је током 2014, 2015. и 2016. године број трговина већи за 19 одсто, а толико је повећана и површина малопродајних објеката. Више од половине тржишта, прецизније 55 одсто, држе десет великих трговинских кућа. Остали трговци имају мање од један одсто тржишног учешћа. Ипак, ова анализа показује да тржиште малопродаје није засићено и да има простора за нове играче и нове инвестиције у малопродаји. Немачки дисконтни ланац "Лидл" према процени наредне године заузеће између пет и седам одсто тржишног колача.

- Највеће учешће у укупном приходу 2016. имао је "Делез Србија" - 21 одсто, затим "Меркатор", у оквиру које послују "Идеа", "Меркатор С" и "Рода" са 16 одсто, а преосталих осам великих ланаца појединачно држе мање од 3,5 одсто - рекла је Александра Равић из Сектора за економске анализе Комисије за заштиту конкуренције. Добро је што је дошло до раста тржишта, уласка нових играча и присуства локалних играча на регионалном нивоу. Овом анализом открили смо да нам недостају подаци јер нема одговарајућих регистара, да је високо учешће "топ" играча, а да је изражена разлика у висини учешћа између лидера и "сателита".

Највеће баријере које трговци виде јесу ниска куповна моћ становништва и мањак простора за отварање нових малопродајних објеката.

### **СИВА ЗОНА**

- У ТРГОВИНИ 17 одсто предузећа послује у тзв. сивој зони - рекао је Владимир Чупић, председник Савеза за храну и пољопривреду НАЛЕД-а и директор "Атлантик групе". Како је рекао, у 7,4 одсто предузећа у овом сектору постоје неформално запослени радници, а 15,4 одсто ПДВ обвезника из сектора трговине део плаћања обављају готовински и представљају нелојалну конкуренцију одговорној привреди.

## "Митросрем": Умањења свима једнака

Аутор: С. КОСТИЋ

### **У "Митросрему" издејствовали да се поништи анекс о платама. Радници прекинули штрајк јер су постигли договор**

РАДНИЦИ сремскомитровачког пољопривредног предузећа "Митросрем" у уторак су прекинули штрајк који су започели у понедељак. Они су успели да убеду руководство фирме да им се пониште анекси уговора о раду, по којима им је следило смањење зарада од 20 - 60 одсто, али и постигли нови договор, да се свима убудуће исто умање зараде.

У обраћању окупљеним радницима испред предузећа, Драган Гламочић, председник Надзорног одбора "Митросрема", истакао је да је пре неколико година ово предузеће имало дуговања већа од 15 милиона евра и блокаду 2012. Од тада до данас, успешно је спроведен УППР (Унапред припремљени план реорганизације), али нису сви повериоци прихватили конверзију дугова у капитал и сада се за дугове мора обезбедити додатних шест милиона динара месечно.

- Ако не измиримо дугове, следе стечај и банкрот и сви бисмо остали без посла. Наравно да послодавац то не жели. Ваше плате су изнад просечних у сектору пољопривреде, знам да то никоме није доста, али просечна плата изнад 55.000 динара није мала - истакао је Гламочић и додао да су постојале само две опције, или да се постигне договор, или да сви остану без посла и плата.

Радници су прихватили да им јунска плата свима буде умањена за 22 одсто, а онда ће се тек од јула радити нови коефицијенти, према којима ће сви имати исто умањење зараде.

- Више од 70 милиона динара био је позитиван резултат пре две године, чак и лане смо имали позитиван салдо, иако је била суша. Враћањем дугова фирма ће постајати боља и ствараће се услови да се зараде врате - оценио је Гламочић.

### **УСПЕХ ЗА СВЕ**

СТЕВАН Јовановић, председник Самосталног синдиката у "Митросрему", не крије задовољство што је договор постигнут, јер, како каже, сваки добар договор је успех за све, а изостанак - пропаст за све.

## Отказ због непрописног паркирања запосленој у КЦ Ниш

Извор: Танјуг

**Директор Клиничког центра Ниш издао је налог да надлежној служби да се запосленој у Центру за медицинску клиничку биохемију откаже Уговор о привремено повременим пословима јер је непрописно паркирала аутомобил на зеленој површини у кругу Центра**

Директор Клиничког центра Ниш, проф. др Зоран Радовановић издао је налог да надлежној служби да се запосленој у Центру за медицинску клиничку биохемију откаже Уговор о

привремено повременим пословима јер је непрописно паркирала аутомобил на зеленој површини у кругу Центра, саопштио је КЦ Ниш.

Она је тиме прекршила наредбу директора од 9. маја, Уговор о раду и нормативна акта КЦ Ниш.

У наредби од 9. маја се наводи да ће сваки запослени који уништи или оштети имовину и простор те здравствене установе, бити дисциплински кажњен.

"Запослена је непрописно паркирала своје возило на зеленој површини у кругу здравствене установе, и тиме прекршила прописани кућни ред установе, понашајући се на бахат, неодговоран и крајње недомацински начин", наведено је у саопштењу.



## **Кад председник одреди пензије**

Лош је у Данасу од 26. маја наслов „Најмање пензије ће расти најмање, а највеће највише“.

Пише: Милан Р. Ковачевић

Управо је другачије председник одредио какве ће пензије да буду за можда пола године или још касније. Биће кад и о томе он одлучи. По овој његовој одлуци закон о привременом смањењу пензија ће важити најмање још четири године, а можда још више. Председник рече како ће пензионерима бити, али не и кад. А морају они већ бити захвални, јер се само пре неколико дана он противио окончању тог закона, који је свим пензионерима с натпросечном пензијом, а таквих је близу 700.000, од новембра 2014. године умањио исплату стечене пензије за до 20 одсто. Председник мора од свега да направи свој успех.

Износи будућих пензија, који је председник ишчитао, пример су за удбеник о популизму. А ефекат није ни добар ни једнако пријатан свима. Међу пензионерима чије су пензије и даље умањене, релативно мање је оних који га подржавају, него међу онима са мањом од просечне пензије. А да не помињемо одјек његове овакве одлуке на сиротињу која нема никакву пензију ни приход. Мање ће се примећивати и одсуство код нас конзистентне социјалне политике праведног смањења и укидања сиротиње уопште. Зато председник хоће и даље да више узима од пензионера од којих то може и даје онима који ће му сигурније узвратити. Одавно он стално дели „нас“ и „вас“ у односу на њега. А многи то не запажају. И „јефтини“ станова за полицију и војску, су само узимање из џепа свих нас пореских обвезнике за те ресоре силе.

Председник је прочитаним цифрама пензија и наводним процентима свих „повећања“ и од 5 до 25 и од 8,4 до 13,3 посто, већ оставио снажан утисак. Понеко је већ и заборавио да су у далеком новембру 2014. године натпросечне пензије смањене некима и до близу 20 одсто. Иако су ти највише погођени највише и уплаћивали за пензије и имају правоваљана решења о висини стеченог права. Па како онда да председник нађе начина да усређује све пензионере,

који су још гласачи. Свакоме ће каже бити повећане пензије. Шта и како престави магловито. Прочита он неке примере, а медији то разумеше различито. Баш на жељени начин.

А наком тог смањења пензија за до 20 одсто још у 2014. години, била су већ три усклађивања и повећања пензија, али и исплате само онима чије пензије нису умањене. Безочно се стално лаже онима којим су пензије радикално и дуго смањиване, да им то повећава пензију, прикривајући да стварно са сваким таквим „повећањем“ пензија оштећеним пензионерима, бива повећаван и апсолутно и релативно износ умањења њиховог стеченог и гарантованог права на пензију.

Поштено је бар изнети истину. Највише је смањење пензија нашкодило Уставом устројеном „пензијском осигурању“, а председник га ево намерава даље рушити. Осигурање се састоји у размени плаћања доприноса из сваке зараде од осигураника односно његовог послодавца, како би у пропорцији са укупним уплатама за то осигурање, кад се испуни и услов старости или инвалидтета, било стечено право на месечну пензију. Пензију утврђује пензијски фонд решењем и утврђена месечна пензија се даље усклађује. До поменутог радикалног смањења пензија, тако је и поступано и пензије су се усклађивале законом два пута годишње за раст цена и раст бруто друштвеног производа. Законом је дата и гаранција државе да она испуни право на пензију ако то не уради фонд.

Од смањења пензија настављено је смањено једногодишње усклађивање права на пензије и оно је у три наврата достигло укупно 7,9 посто до сад. Али то повећање пензија наплатили су само они пензионери чије пензије нису ни умањиване, док је оштећеним пензионерима само увећавано право, а још више смањивано његово остварење. Тако би само укидање закона о смањеној исплати пензија, значило да ће прва пензија после тога оштећеним пензионерима бити већа за тих 7,9 посто, а заборављено да због великог претходног смањења није пристojно називати то икаквим повећањем.

Председник је одлучио да и најмање повећање пензије буде 8,4 посто, што значи да би већ обилато оштећеним пензионерима наком четири године, месечна пензија била већа за само 0,5 одсто, ако и то није рачунска грешка. Тако демагошки свим пензионерима председник удели повећање, наком што им је за четири или више година одузето близу сто милијарди динара од њихових права. Председник све исподпросечне пензије повећава по прогресивној стопи највише до 13,3 посто, по његовом принципу, принципоу што је пензија мања то веће повећање. Он не разуме да висина пензије није права мера сиромаштва. Још су у тежем положају млади, као и незапослени. А у цивилизованом друштву солидарност мора бити праведна. Треба регистровати сиротињу и решавати њихове проблеме из буџета.

Узимање од неких пензионера, да би се дало другим пензионерима, је штетни популизам председника који замагљује решавање сиромаштво. Корисници пензија из других земаља су наши „сиромашни“ пензионери. Има и власника капитала, са малим пензијама. А својом погрешном одлуком председник даље руши уставно утврђено „пензијско осигурање“ и наставља кршити права неких пензионера, да би увећао права других. Још једном он отежава функционисање права и стварање правне државе. Ако тако остане биће исти проблем и даље пред нашим Уставним судом. Може ли се наставити различито испуњавање права на стечену пензију, макар и по одлуци председника? Нарасло сиромаштво мора се решавати из буџета од свих, у пропорцији са приходним и имовинским могућностима, како то такође одређује Устав. **(Аутор је редовни члан Научног друштва економиста и консултант за страна улагања)**

*Због раста од пет одсто за најниже пензије, најстарији суграђани са вишим примањима оштећени*

## **Влада није довољно вратила пензије свима**

*\* Однос између виших и нижих пензија није враћен на законски ниво који одговара доприносима*

Иако Влада Србије још није објавила формулу по којој ће смањене пензије које су на снази од краја 2014. године, у 2019. бити повећане, из бројки које је изнео председник Србије Александар Вучић јасно се види да законски однос у висини пензија неће бити враћен.

Пише: А. Милошевић

То значи да ће највероватније крајем следеће године држава морати да поново диже пензије и то тако што ће веће пензије опет подићи за већи проценат него мање.

Наиме, према цифрама које је изнео Вучић, пензионери који су 2014. примали 25.000 динара, од наредне године ће примати 28.323, док ће они који су добијали 120.000 сада добијати 130.076 динара. То значи раст пензија од 13,3 одсто за оне са најнижим примањима, али само 8,4 одсто за оне са највишим. То је противзаконито јер пензије нису социјална давања чији износ држава може да слободно мења, већ право стечено уплатом доприноса током радног века. Из тог разлога, висина пензија мора да одговара висини уплаћиваних доприноса, што сада није случај.

Како ствари сада стоје, наредне године ће пензионери са примањима вишим од 25.000 динара и даље бити на штети, јер ће примати мање пензије него што би требало с обзиром на то колико су новца уплаћивали у ПИО фонд током рада. То је такође основ за потенцијалну тужбу пензионера суду, тако да ће држава морати да надокнади и ову разлику. У случају пензионера који су примали 120.000 та разлика за коју су оштећени износи 4,89 одсто, односно чак 5.874 динара. Толико би још требало да им се подигне пензија (која би тада износила 135.950 динара) да би однос њихове и најниже пензије био онакав какав је био пре смањења 2014. године.

И пензионери са нижим примањима од ових су такође „у минусу“. Рецимо, они који су имали 50.000 динара, од наредне године ће имати 54.541, што је за 2.105 динара мање него што би требало. Пензионери који су добијали 35.000 динара биће закинути за по 1.420 динара.

Пензије су крајем 2014. године смањене тако што је Скупштина усвојила посебан закон о привременом ограничавању пензија, који је требало да буде на снази најкасније до краја 2017. године. Тиме што ће га држава сада (са закашњењем) укинути, требало би да на снагу поново ступе све одредбе Закона о пензијско инвалидском осигурању. Њиме је предвиђено да се пензије два пута годишње (у априлу и октобру) усклађују са инфлацијом, што значи да би од наредне године, пензије из 2014. морале да буду увећане за укупну висину инфлације од тада па до октобра 2018. Када се погледају износи које је поменуо председник Вучић, делује да је

Влада имала управо такав план, бар када се ради о највишим пензијама, док су ниже пензије остављене да буду неколико процената више.

Вучић је и сам дао објашњење за ово, када је пре пар недеља објашњавао зашто се противи предлогу ММФ-а да укине закон (што је на крају ипак урадио). Како је рекао, то би значило да већина пензионера не би добила ништа или скоро ништа док би они са вишим пензијама добили „драстично“ много. Будући да три четвртине пензионера прима до 30.000 динара, Влада је одлучила да њима опет „ванредно“ подигне пензије, мимо онога што им прописује Закон о ПИО. То ју је довело у ситуацију да ће касније морати да и оној последњој четвртини „ванредно“ диже пензије.

## **Даљи штрајк у Застави оружју све неизвеснији**

Након обустављања штрајка, ситуација у Застави оружју данас је била релативно мирна. Упркос прошлонедељним целодневним обуставама рада, оружарима овога пута ниједан захтев није испуњен.

Пише: З. Радовановић

Пословодство које је очито свесно да окончањем штрајка незадовољство запослених није нестало, спремно је да штрајкачима понуди да изгубљену производњу надокнаде прековременим радом и радним суботама, које ће им бити плаћене. Директор Заставе оружја Милојко Брзаковић крајем минуле седмице најавио је да штрајкачима неће бити плаћени дани у којима су тотално обустављали рад.

Челници Синдиката кажу да је комуникација са пословодством „равна нули“, те да понуду о плаћеном прековременом раду нису добили. Уколико је добију, спремни су да разговарају и да „виде о чему се, заправо, ради“. Директор Заставе оружја Милојко Брзаковић, међутим, каже да ће ова понуда запосленима бити представљена директно, а не посредством синдиката.

Радници Заставе оружја који су од среде, 23. маја штрајковали, прекјуче су одлучили да се врате на радна места. Синдикат је, истовремено, одлучио да позове раднике да сутра крену за Београд, те да у престоници организују протест испред Владе Србије и Министарства одбране којима су још зимус проследили захтеве везане за изузимање Заставе оружја из приватизације и за изузеће оружара из уредбе о смањењу плата.

Да ли ће протест оружара испред Владе бити организован, знаће се сутра. У Синдикату кажу да је протест у Застави прекинут јер је у понедељак мањи број радника у односу на прошлу недељу обуставио рад. Истовремено, тврде синдикалци, прекидом протеста спречени су и вероватни сукоби међу радницима који штрајкују и оних који су одустали од обуставе рада.

Директор Брзаковић пак сматра да је штрајк прекинут, јер су радници напокон схватили да синдикат „не зна шта хоће“ и да су протести били мотивисани понајвише „личним интересима појединаца из синдикалног руководства“.

## **Инсајдер: Држава против радника и случај „Гоша“**

Сви догађаји у фабрици шинских возила Гоша из Смедеревске Паланке – од приватизације 2007. до данас – показали су, према истраживању Инсајдера, да радници нису морали да остану без посла, а држава без преко четири милиона евра пореза, само да су представници надлежних институција радили свој посао.

Пише: Инсајдер

Међутим, упркос вишегодишњем кршењу закона, јавност Србије је за чињеницу да власник Гоше, словачка фирма ЖОС Трнава, не плаћа плате радницима ни порез држави скоро пуне четири године, сазнали тек када се 22. марта 2017. у фабричкој хали обесио радник.

Све до тог тренутка, према истраживању Инсајдера, држава је дозвољавала сумњиве послове словачких власника.

У марту прошле године почели су штрајкови радника, а одмах после самоубиства радника тадашњи представник компаније ЖОС Трнава из Словачке напустио је Србију. Десет дана касније словачка компанија продала је Гошу компанији Лиснарт Холдинг која је регистрована на Кипру.

Гоша, држава против радника Гоша, држава против радника У међувремену, представници државе су избегавали да преузми било какву одговорност за дешавања у Гоши, поручујући да је Гоша приватна фирма и

да њихов проблем не може да се реши док на разговор не дођу нови власници фабрике. Међутим, власници компаније с Кипра који су купили Гошу – никада се појавили у Србији.

Према истраживању Инсајдера, све што се дешавало у овој фабрици од приватизације 2007. до данас, показало је да држава није била заинтересована да заштити ни буџет ни раднике, иако их на то обавезују и закони, али и Устав ове земље.

Случај фабрике шинских возила Гоша пример је на којем се најбоље виде све слабости система у којем се закони не поштују, у којем пословање у приватном сектору може постати неконтролисана сива зона у којој је дозвољено све.

### **Власник оставио дугове, али њему се највише дугује**

Када је први пут проглашен стечај крајем прошле године, дуг Гоше према радницима износио је 2,1 милион евра, док је државни буџет по основу неисплаћених пореза и доприноса оштећен за чак 4,7 милиона евра.

Међутим, према истраживању Инсајдера, оно што је готово апсурдно, јесте чињеница да у тренутку стечаја Гоша свом (бившем) власнику дугује duplo више новца него радницима ни држави.



Наиме, ЖОС Трнави, односно кипарском Лиснарт Холдинг који је након промене власништва 2017. преузео дугове, Гоша укупно дугује чак 14,2 милиона евра.

Према истраживању Инсајдера, словачки ЖОС је још 2013. године, након прве блокаде рачуна, одлучио да се извуче из Гоше, потписавши Споразум са Гошом о признању и отпису дугова.

Овим споразумом утврђено је да Гоша својим власницима фабрици ЖОС из Словачке у том тренутку, у јануару 2013, дугује 10, 5 милиона евра које треба да отплати у 11 рата до краја 2014. године.

Међутим, с обзиром да је Гоша у блокади, словачки власници одлучују да обезбеде своја потраживања и 2014. стављају хипотеку на скоро сву имовину Гоше и залог на опрему.

Парадоксално, када дође до намиривања свих оних којима Гоша дугује, словачка ЖОС Трнава, односно Лиснарт Холдинг, имаће приоритет, што значи да ће остали повериоци, међу којима су држава и радници највећи, остати без ичега.

### **Под залогом касетофон од 900 динара, децимална вага, маказе...**

Према документацији до које су дошли новинари Инсајдера, на списку имовине коју је словачки власник практично залогом преузео налази се чак и аудио касетофон процењене вредности 900 динара.

Осим аудио касетофона, што је показатељ да је стављена залога буквално на све, на списку остале имовине

која је под залогом власника из Словачке, односно са Кипра, јесте и управна зграда, Музеј "Гоша" и практично сви објекти, као што је на пример надстрешница за коју се наводи да је срушена.

Власник је своја потраживања обезбедио и залогом на пуњач за акумулаторе у вредности од 6 хиљада динара, децималну вагу од 3 хиљаде динара, клима уредјај процењене вредности око 2 хиљаде динара, фотокопир машине, штампаче, антену за интернет конекцију, тестере, бушилице, маказе, дизалице пумпе.

### **Гоши штетни уговори и дугови, ЖОС-у јефтина радна снага**

Према истраживању Инсајдера, власник Владимир Поор је Гошу учинио потпуно зависном од многобројних фирми у његовом власништву.

Фирме у власништву словачког бизнисмена у пословима које је радила Гоша, јављале су се и као добављачи материјала потребног за израду вагона, али и као посредници у пословима Гоше са другим компанијама.

Практично, ЖОС је Гошу користио као свог ексклузивног подизвођача за послове које словачка фирма није стизала да заврши, док је Гошине раднике користила као јефтину радну снагу.

„Све уговоре које смо добијали су били уцењивачки, оћете да радите, нећете да радите. Наш норма сат је 16 евра за опстанак , а ми смо за ЖОС радили по 8, 9 или 10 евра. Нисмо имали погодбе, него ти они пошаљу уговор, а ти ради ако хоћеш. Губици које смо правили су се преливали у дуговања према ЗОС, а та дуговања су они пребацивали у хипотеку тако да фактички хипотеку на Гошу држи ЗОС Трнава“, рекао је у интервјуу за Инсајдер Милан Мирковић, руководилац система квалитета у Гоши.

С обзиром да је ЖОС Трнава власник Гоше, а директор Гоше на то место постављен управо од стране словачке фирме, како се послује у Гоши нико није контролисао.

Последица свега је да је ЖОС јефтино добијао готове производе од Гоше, док је Гоша направила вишемилионске дугове управо према својој матичној фирми.

Истовремено, све дугове које је имала према ЖОС-у, словачка фирма претворила је у хипотеке на имовину фабрике шинских возила.

### **Закуп опреме плаћан као да је у питању откуп**

Један од најбољих примера како је формиран однос између две фирме у којем су послови склапани у корист компаније из Словачке, а на штету фабрике Гоша која послује у Србији је, према истраживању Инсајдера, производна линија за обртна постоља Y25.

Наиме, матична компанија ЖОЖС није ову производну линију унела у компанију као инвестицију већ је дала у најам Гоши без могућности откупа. Према фактурама до којих је дошао Инсајдер, ЖОС је практично своју фабрику Гошу задужио по уговору о најму. Од 2008. до децембра 2016. године, Гоша је ЖОС-у била дужна или исплатила укупно 1,8 милиона евра, чиме је практично отплатила вредност линије, међутим, због тога што је уговор био о закупу, а не откупу, није постала њен власник.

Истовремено, средином 2010. део опреме за производњу вагона који су били у власништву Гоше дати су на три године у закуп матичној фирми у Словачкој – без накнаде. И док Гоша скупо плаћа закуп производне линије, ЖОС Гошину опрему користи бесплатно.

Случај фабрика шинских возила Гоша још једном је показао све слабости система у којем се закони селективно поштују, у којем пословање у приватном сектору може постати неконтролисана сива зона, и у којој је дозвољено све – па и да држава крши сопствене законе.